

ŠMARTINSKI VESTNIK

1949

San Martín, 20. avgusta 1949

Štev. 6

Lani osorej na Vnebovzetja Marijinega častiti praznik smo Slovenci v San Martinu in sosesčini pričeli ob nedeljah in zapovedanih praznikih slovensko službo božjo in vse duhovno pastirstvo, v kolikor dopušča cerkev sama v slovenskem jeziku. Zato posveča danes "šmartinski vestnik" svoje vrste predvsem temu pomembnemu dogodku, ko praznuje slovenski jezik v službi cerkve daleč od domovine svojo obletnico.

V letu 1849, torej pred 100 leti, je velik vzgojitelj slovenskega naroda, škof Anton Martin Slomšek, govoril o lepoti slovenskega jezika takole: "Sveti duh je vse jezike posvetil, da bi se v njih oznanjal božji nauk in se Bogu pela spodobna hvala, da bi vsi jeziki spoznali, da je Kristus velečesčen Sin svojega Očeta! Bratje in sestre moje: Slovenec bom Slovincem iz ljubezni materinske govoril nove besede v slovenskem jeziku, katerega je tudi sv. Duh dal govoriti apostolom. Vselej so Slovenci radi božjo besedo zvesto poslušali; upam, da tudi Vi."

Naš slovenski jezik je brat tistega grškega jezika, v katerem so apostoli in evangelisti pisali Sveto pismo; že več tisoč let pošteni ljudje marnjajo slovensko. Slovenski jezik je brat latinskega jezika, v katerem se služi sveta maša; in že pred tisoč leti so naši stari očetje brali sveto pismo v slovenskem jeziku, so pa slovensko v hiši božji prepevali Bogu hvalo. Zato se pri nas v cerkvi bere Sveto pismo v slovenskem jeziku. Kdor se tedaj tako starega jezika sramuje, je podoben temu, ki s sebe strga lepo pošteno oblačilo, ki mu ga je dal dobri oče, se obleče po tuje in misli, da bo lepši. Naš imenitni slovenski jezik se marnja daleč po svetu. Prehodi Ogrsko, Češko, Poljsko in Moravsko, povsod boš naletel svojo slovensko žlahto. Je pa morebiti slovenski jezik tako grd in zarobljen, da bi nas moralo biti sram slovensko govoriti? Lepe so pridige v drugem jeziku, pa božji nauki tekó lepo tudi v slovenskem jeziku, lahko se primejo slovenskih sre in obrodijo dober sad. Prijetnejše od drugih so slovenske pesmi, ki se lepo gladko zlagajo in po nebeško razveselijo naše sree. Zategadelj Slovenci po vseh krajih tako radi pojo. Kdor pa svoj materinski jezik zavrže ter ga pozabi in zapusti, je podoben zmedenemu pijaneu, ki zlato v prah tepta in ne ve koliko škodo sebi dela. Slovenski stariši, ki slovensko znajo, pa slovenskih otrok slovenskega ne naučijo, so nehvaležni hišniki, ki zapravijo svojim otrokom drago domačo reč, ki so jim jo izročili njih dedi. Taki očetje in matere so podobni slabim gospodarjem, ko svoje očetno gospodarstvo prodajo, kupujejo drugo pohištvo, poslednjič pa večji del najdejo beraško palico. Kar je oče dobrega prejel od svojih starih, mora zapustiti svojemu sinu in kar se je mati hvalevrednega naučila od svoje matere, bo zapustila tudi svoji hčeri. Materinski jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starišev, skrbno smo jo dolžni ohraniti, lepšati in zapustiti svojim mlajšim. Človeški jezik je talent, katerega nam je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim barantali in storili veliko dobička. Kdor svoj materinski jezik pozabi, svoj talent malopridno zakoplje; Bog bo enkrat tirjal in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo potisnjeni v vnanjo temo. Oj ljubi lepí in pošteni slovenski materinski jezik, s katerim sem prvič klical svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja, v katerem so me moja mati učili spoznavati Boga, v katerem sem prvič častil svojega Stvarnika! Tebe hočem kot najdražji spomin svojih starišev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto skrbeti po pameti, kolikor premorem; v slovenskem

jeziku do svoje poslednje ure najrajši hvaliti Boga; v slovenskem najrajši učiti svoje ljube brate in sestre Slovence in želim kakor hvaležni sin svoje ljube matere, da, kakor je bila moja prva beseda slovenska, tako naj bo slovenska tudi moja poslednja!

Srce me boli, da so Slovenci, ki se sramujejo svojega rodu in jezika in še marnjati nočejo po slovensko! O nikarte tega! Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik! Za čast svojega jezika vsak pošten mož bolj skrbi, kakor pošten ženin za čast in poštenje svoje neveste. Kakor je Bog Sveti Duh vse narode in jezike poklical v svojo sveto cerkev, ravno tako bo tudi kdaj združil vse svoje zveste služabnike v svojem večnem kraljestvu."

Te zlate besede tega slovenskega škofa bi radi okovali v zlat okvir, jih poslali vsaki slovenski družini in vsakemu Slovenceu in Slovenki, da jih obesijo v svoji sobi poleg božjega razpela!

CERKEV DOBRA MATI

Nikdar nam ne izgine iz spomina, kako se nam je trgalo srce, ko smo se morali ločiti od domače hiše, domače vasi, trga, mesta in nastopiti pot v tuji svet, katerega premnogi od nas še niso nikoli videli. Šli smo, ne vedoč kam, ne za kako dolgo in če se vrnemo še kedaj! Kjer pa smo se ustavili, nismo povpraševali ne po oblasteh, ne po organizacijah, ne po kom drugem, šli smo v cerkev potem pa k predstavnikom cerkve. Kako se nam je milo storilo, niso nas spraševali ne po stanu, ne po stranki; kot rahel objem smo čutili, ko smo slišali dobro besedo in morda še kos kruha, obleke, stanovanja vsaj za kratek odpočitek. Kjer smo hodili po Italiji ali Avstriji, povsod ta pot in nikjer nismo bili zavrženi. Najvišji cerkveni dostojanstveniki se nas niso sramovali, obiskovali so nas vprašujoč, s čem bi nam mogli pomagati. Kako nas je škof iz Vidma tolažil in priporočal upravnim oblastem. Kako nas je škof iz Treviso na naše zahvalne besede milo pogledal, češ: "Oh ko bi vedeli, kako bi Vam trevizanski škof rad pomagal, ko bi le sam imel!" "Ponosem sem bil na Vas Slovence, ko ste bili v moji škofiji in kako bi bil rad več pomagal," nam je ob slovesu zagotavljal ljudomili vladika v Senigaliji. Isto vladika v Fermi in pa slednjič škof na zadnji begunski postaji v Evropi v Bagnoli! Ko smo prišli na drugo celino — Južno Ameriko, kako nas je ljubeznivo sprejel eminenca kardinal dr. Capello v Buenos Airesu in kar mogel dejansko podprl v prvem iskanju vsega. In kot bi ga bila sama Previdnost božja poslala v nadškofijo La Plata, nam je novi nadškof dr. Solari pokazal širokogrudno umevanje za vse naše potrebe.

Kako so se nam orosile oči, ko je med

MSGR. DR. T. SOLARI,
— nadškof v La Plati.

nas stopil odposlanec Njegove Svetosti papeža Pija XII. v taboriščih s pozdravi, tolažilnimi nauki in dejansko pomočjo cerkvenega poglavarja Pija XII. Saj Vatikan je bilo naše dnevno zatočišče v vseh potrebah, posebno, ko so nam težke odredbe žugale z novim trpljenjem in ponižanjem! — V Tunisu v muzeju je ohranjen napis iz IV. stoletja, ki nazivlje Cerkev — mati. Na tisoče in tisoče beguncev je občutilo dobroto matere Cerkve, njeno darežljivo roko in tolažeče srce.

Milijon brezdomcev, ki so tavalji po Evropi, kristjanov in nekrstjanov iz premnogih narodov, bi radi to pričali! Solza se nam je čisto utrnula videč to nesebično,

požrtvovalno, zares materinsko ljubezen. Naj bi vsa ta priznanja prešla v zgodovino v pričanje in dokaz poznim rodovom. Ona ljubi svoje otroke, jih štiti, ker so njeni otroci. In ko so ti otroci v nevarnosti, v potrebi, ne sprašuje po vrednosti, marveč po njih potrebi, nič ne vpraša, jo je otrok ubogal ali ne, vse oprošča vsem, ki so njeni sinovi in sinovi imajo pravico na njeno ljubezen. Da, ko človeka vsi zapustijo, ga obsodijo, vržejo v temno ječo, ga ženejo na morišče, Cerkev ga še vedno prizna, ga ne zataji, obišče ga, kjer je, ga spremlja na morišče, na vešala in mu da poslednji poljub Križanega v spravo s svetom in Vsemogočni, katekizmu ga priporoča v milostno sodbo.

V največjem ponižanju, ko smo bili oropani vsega človeškega dostojanstva in pravice — so se nam odpirala vrata Cerkve in samostana, odkrivala se sreča v dejanski ljubezni visokih predstavnikov katoliške Cerkve! Če to pozabimo, smo nevhvaležni otroci, smo nekulturni sebičnejši, smo

mrzli računarji — oportunisti in tega ne dopušča slovenski verni značaj.

Računajoč na to ljubezen vesoljne Kristusove cerkve, smo v novem kraju in novih razmerah začeli slovensko službo božjo, uvidevajoč, da se mnogo Slovencev lahko versko zgubi brez besede božje v jeziku, ki ga razumemo — v slovenskem. Po uvidevnosti župnika v San Martinu, gospoda p. dr. Clovis Fernández Mendoza, smo vse to prejeli takoj, kar je nadškof v La Plati, msgr. dr. Tomas Solari, z veseljem potrdil še v širšem pomenu.

Plačujmo, bratje in sestre, Slovenci, Cerkvi njeno materinsko ljubezen z zvestobo, ki nikdar nikjer ne odreče in s krščanskim življenjem kot sinovi in hčere katoliškega vernega slovenskega naroda, izkoriščajmo duhovne dobrote s pridnim obiskovanjem službe božje, s pogostim prejetjem sv. zakramentov, z lepim petjem, kar vse bo dvignilo spoštovanje do našega milega slovenskega materinega jezika.

Kako smo se razvijali

Kar zagostili so našo uro za slovensko sv. mašo med domače cerkvene organizacije in stanovce, ker za župnijo z 80.000 verniki je zares težko dobiti v enem nedeljskem dopoldnevu za vse dovolj časa in prostora. Bili smo priznani kot ostali župljani in smo začeli takoj s slovensko pridigo in s slovenskim ljudskim petjem. Čudili so se nam, da pojemo štiriglasno, da poje vse staro in mlado. Slovenci ljubimo lepo petje, zato smo kmalu začeli z mešanim cerkvenim zborom, ki šteje 38 članov in že gostuje po drugih cerkvah na vabilo župnikov in ljudstva.

Veliko zahvalo smo dolžni "starim" Slovencev, ki so nam pomagali ustanoviti mešan cerkveni zbor, predvsem spoštovanima družinama Trohovi in Čukovi, ki so poslale po več družinskih članov v zbor in še danes vzgledno in požrtvovalno

sodelujejo, posebno marljiva gospa Trohova! Iskrena zahvala!

V nekaj tednih bomo praznovali današnje slovesnost s pevsko in glazbeno prireditvijo cerkvenega pevskega zbora. Ustanovili smo karitativno organizacijo "Konferenco sv. Elizabete", ki bo poročala o svojem delu pozneje; na kulturnem polju pa "Slovensko besedo", ki deluje predvsem v lastni knjižni založbi in je doslej izdala nad 10.000 izvodov tu in drugod, kar se bo tudi pozneje podrobno poročalo. Slovenska cerkvena skupnost ima v tej župniji vsestransko svoje slovensko dušno pastirstvo, v kolikor to do-

P. DR. FERNANDEZ CLOVIS MENDOZA,

župnik v San Martinu,

ki je 11. decembra 1948 pri javni cerkveni procesiji v Villa Progreso zaklical o nas: žrtve svojega krščanskega prepričanja so ti Slovenci. Zato jim je kot poštenemu, delavnemu in vernemu ljudstvu odprl vrata naše domovine prezident Peron. Takih prič mi Slovenci danes tukaj zelo rabimo!

puščajo cerkveni predpisi in škofijske odredbe. Vsako nedeljo popoldno je verouk za šolske otroke in krščanski nauk za vse. V postu smo imeli lastne duhovne vaje. Tekom leta je v San Martinu število Slovencev zelo narastlo vsled dohoda slovenskih beguncev iz Koroške in vsled naraščanja industrijskih podjetij. Oskrbeli smo si župni seznam vseh Slovencev v župniji in njeni neposredni sosesčini. Doslej izkazuje seznam čez 600 slovenskih vernikov, prišlo bo pa še nekaj stotin. Udeležujemo se vseh slovenskih skupnih nabožnih in kulturnih prireditev. Upamo, da se bomo v bodoče razvili še v druge smeri! Krstov slovenskih otrok je bilo 22,

slovenskih porok 8, umrli so pa 3, Zbirka milodarov se uporablja za lastne bogoslužne namene in po možnosti za slovenske reveže, posebno bolnike potom "Elizabetne konference". O milosti in duhovnem napredku, ki jih lahko slovenska duša razvija ob teh možnostih, bo pa poročalo božje knjigovodstvo takrat, ko bo odprlo svoje zapiske očito vsem ljudem na dan vasoljnega obračuna. — Kar se doseže na tem področju je često zvezano s težavami, upoštevajte slovenski verniki to in krepko držimo, kar smo pridobili; izkoriščajmo, krepimo, množimo v božjo čast in v moč kraljestva božjega v nas samih.

Naša dekleta

Vsak naseljeneec, ki pride v novi svet, rabí nasvete in pomoči, gotovo pa najbolj izmed vseh naša mlada dekleta. Ko se dekleta izkrea je že vprašanje stanovanja in zaposlitev najbolj pereče. Za obojim pa stoji silno važno vprašanje moralne vrednosti in varnosti, ki jo ima posamezno stanovanje in zaposlitev. Če je dekleta v domači družini, potem je vprašanje stanovanja manj pereče, kot če so dekleta sama, dočim zaposlitev je v obeh slučajih iste važnosti! To vprašanje se je odprlo z naselitvijo prvega slovenskega dekleta tu. Iz pre mnogih drugih zahtev ob pričetku naseljevanja se ni dalo gorinje vprašanje razbrati, toda zdaj pa že precej časa posamni slučajji kričijo o nedostatkih in pomanjkanju pozornosti na vse to. Delodajalci in delodajalke so prihajali v Emigrant hotel najemat in zbirat dekleta. Kako naj dekleta v velikem mestu srečno zbere sebi primerno mesto higijenično in moralno dobro. Kdor to zadene ima veliko srečo. Že pred meseci pa se je odprlo to vprašanje precej na široko.

Razne gospodinjske pomožne službe so začela dekleta skoro zaporedoma zapuščati. Ne radi prevelikih mezdnih zahtev, tudi ne radi hrane, pač pa v veliki meri radi preobremenitve in recimo premalo čistega zraka. V solzah marsikatera dekleta zatrjuje, saj bi ostala še in še, a ne da se prav nič več, ne smem, ne morem ostati več, moram drugam. Na to pa iskanje nove službe in novega stanovanja. Spet bega uboga dekleta po tujem mestu, med tujimi ljudmi, za službo, za stanovanje. Se ustavlja pri znancih in znankah, domačih in taboriščnikih. Če noče ostati

na cesti, mora prenočiti na kakršno prenočišče pač naleti. In na kaj vse lahko naleti mlado nerazgledano dekleta v večmilijskem mestu, si lahko mislimo in vemo. Taka pot, pa naj bo še tako kratka, je lahko kljub največjemu odporu in idealizmu za moralno in fizično nadaljnje življenje dekleta usodepolno. Koliko brodolomov je bilo v normalnih časih, ko so dekleta prostovoljno šla v tuja mesta in v malem številu. Sedaj se je pa ta pojav precej zasukal, ker vsa dekleta, ki so tu, so šla neprostovoljno v tujino in v stotinah. Torej v gotovem oziru popolnoma nepripravljena. Svoj čas je delovala pri nas "Rafaelova družba" in še razne druge topogledne krščanske in karitativne organizacije drugih narodov (Kolodvorski misijoni), ki so bile mnoge še mednarodne. Sedaj pa ni več ne te ne one, ki bi bile Rafael — spremljevalec — ubogemu slovenskemu dekletu na tako težki poti. Sedaj je vse prepuščeno usmiljenju, dobrosrčnosti in uvidevnosti posameznika izmed množice drugih naseljenec. Naša "Elizabetna konferenca" poskuša topogledno, toda žalibog na mero-dajnih mestih ni še pravega razumevanja našega položaja in naših razmer, zato tudi ni pravega umevanja in razzodnosti. Delo se vseeno nadaljuje, saj prepozno ne bo nikoli, četudi morda v kakem slučaju žal prepozno — zamujeno. In to delo je dolžnost nas vseh, ker to vprašanje je narodno vprašanje. Zdravo dekleta, telesno in moralno zdravo, je veliko dobro za cerkev in narod, dekleta, skvarjenega, se pa brani hiša, vas, narod in domovina. S tem smo začeli nekaj važnih misli našega narodnega vprašanja, na kar se še globlje povrnemo.

Verski boj na Češkem in Slovaškem

Četudi je borba nekaj težkega, saj vedno zahteva žrtve, napore in trpljenja, so verski boji posebno težki, pa vendar s ponosom čujemo in beremo, kako se v tej silni svetovni borbi med krščanstvom in brezverstvom v obliki komunizma, odlikujejo slovanski narodi. Zadnjič smo prinesli Slovana nadškofa dr. Stepinea in škofa dr. Rožmana, danes pa praškega nadškofa — primasa Češke — dr. Berana. Nadškof Beran je neustrašljiv borec, ki se je izkazal v borbi proti nacizmu, zato so ga bili Nemci odpeljali v Dachau, kjer so ga oblekli kot jetnika z lesenimi čevlji in je moral pometati taborišče, dobil pa je tifus in vsled boleznin in stradanja zgubil nad 50 kg. Docela izčrpan se je komaj rešil smrti. Tak borec ve, kaj je borba, zato mu verjame ves svet: "Mene ne bo nihče na svetu prisilil, da popustim. Mi

katoliki damo Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevo, a nikdar ne damo cesarju, kar je božjega." Boj se silno zaostreje, krščanskih solz skoraj ni več. Bati se je bilo, da bo boj na Češkem silno nevaren in škodljiv, ker so se že dogajali množični odpadki od Cerkve. Po prvi svetovni vojni je v kratkem času odpadlo 800.000 katolikov in sedanja komunistična vlada hoče izvajati nov tak množični odpad. Krepka roka in neusahljiv pogum praškega nadškofa vodi katolike srečno v prvih napadih vlade na cerkev. Vlada je toliko zmešana kot v nobeni drugi komunistični državi, da je proglasila papeževu ekokomunikacijo komunističnih katolikov iz cerkve za neveljavno, čemer se še komunisti smejejo! Molimo za božjo pomoč slovanskim Čehom in Slovakom v tej ostri borbi.

ZVESTA NEVESTA

Pred drugo svetovno vojno je bila določba v argentinskem zakonu, da se sprejemajo le poročene žene v Argentinijo, ne pa dekleta. Moški so si pomagali s tem, da so si zbrali dekle za svojo nevesto in so se poročili po namestniku, to je, namesto pravega ženina je šel k oltarju z njegovo nevesto kak drugi moški v domovini, ki je v imenu ženina izrekel "hočem", sprejel prstan, nevesta pa poročni list, ki ji je omogočil potno dovoljenje v Argentinijo. Tako je storila tudi Franeka, z lepe župnije na Dolenjskem in je poročila ženina Antona, ki je bival v Mendozi. Ravno, ko je hotela novoporočena Franeka k svojemu možu v Argentinijo, je izbruhnila druga svetovna vojna in v istem času so se ustavile vse barke. Kar jih je bilo pa na morju, so odbrzele v prvo pristanišče, kjer so potnike izkrcali kot vojne ujetnike. Sreča.

da je naša Franeka ostala še doma, kjer je čakala, kdaj se zakurijo kotli na prevoznih ladjah v Argentinijo. Pa le ni bilo konca. In tako je čakala 8 let. Franeka, ki je bila iz poštene krščanske družine, ni marala komunizma, zato je šla z bratom domobrancem 4. maja 1945 v begunstvo in prišla v taborišče Spital na Koroškem, kjer je s pismi poizvedovala po svojem možu. Javila se je v Argentinijo in pred par meseci srečno prišla kot begunka v Buenos Aires. Našla je svojega moža, ki jo je tudi zvesto čakal in tako sta po devetih letih, ki so pretekla po poroki, začela svojo družino v mestu C. v Argentiniji. Sedaj je pa izšla nova določba za izseljenke v Argentinijo, ki zahteva isto, to je poroko deklet pred vstopom v Argentinijo. Premislite ženini in pohitite, ker že spet grozi pred nevihto.

DOPISI

Cañuelas. V nedeljo 17. julija je bila v tukajšnji župniji birna. Iz Šmartinske fare je bilo tu nekaj domačinov Argentineev. Ko se je prevzvišeni odpeljal, je ostalo še veliko ljudi po slovesu v parku pred cerkvijo. Naletel sem na skupino ljudi, ki so v krogu stali in prav pazljivo poslušali nekega moškega in dve dami, ki so stali v sredini in jim z zanimanjem

nekaj pripovedovali. Radoveden prislubnem: Omenjeni moški in obe dami so govorili o Slovencih, ki se nahajajo v župniji San Martín. Na vse pretege so hvalili Slovence, kako so dobri, pošteni, pridni pri delu, zvesti v službi, pobožni in lepega vedenja v cerkvi, kako imamo Slovenci lepo cerkveno petje; hvalili otroke itd. Ker sem uvidel, da nimajo o Sloven-

cih jasnih pojmov in nas zamenjujejo s Čehoslovaki oziroma Slovaki, sem stopil med nje, zbral vso svojo kastiljanščino, kar jo premore moja "cabeza" in jim povedal, kdo smo Slovenci, kje je naša domovina "Slovenija", ki je del države Jugoslavije, koga imamo (ob mejah) za sosede, da smo Slovenci katoličani in da smo ravno zaradi svojega katoliškega prepričanja zapustili svojo domovino, ki je padla pod oblast komunizma, in se skozi Italijo, Avstrijo, Nemčijo itd. rešili v svet brez vseh sredstev. Povedal sem jim še o divjanju komunizma pri nas, kako so morili od otroka v zibeli do starčka, pomorili domobrance... morili duhovnike in še more; mučijo, zapirajo, more vse, kar ni z njimi še sedaj in naprej.

Nekaj naših faranov je omenilo, da bodo šli neko nedeljo nalašč v San Martin k slovenski sv. maši.

Lahko si predstavljate, kako sem bil in sem tega vesel in sem ponosen, da sem Slovenec. Dal Bog, da bi bili povsod Slovenci dobri, da bi ostali verni, pridni in pošteni, potem se Slovincem ni treba bati prihodnosti.

Pristavljam še opazko, ki jo je izrekel dotični mož iz San Martina: "Mi Argentinci moramo Slovence samo posnemati!"

Bog daj, da bi se še vnaprej slišale take sodbe o Slovincih!

Prisrčne pozdrave Vam in vsem Slovincem v župniji San Martin! M. R.

CHILE

"Na božjo pot!"

S čudovitim ponosom praznujejo vsi narodi svoje narodne praznike, da se tako vedno znova spominjajo onih velikih mož, ki so za narod žrtvovali vse, kar so imeli. Kako bi se torej mi Slovenci ne spominjali svojih junakov, ki so žrtvovali za svoj narod vse, da celo svojo poslednjo kapljo krvi?

Temu namenu služijo trije zvezki "Slovenske besede" pod naslovom "Na božjo pot". Naših fantov-junakov ne smemo pozabiti! Kako rado se zgodi da prijatelj pozabi prijatelja, ki je daleč v stran. Mi naših fantov ne bomo pozabili! Pisec dela "Na božjo pot" nam taki živo predstavi vse, kar se je zgodilo in se še zdaj dogaja z našim narodom! Kako globoko razume on vse trpljenje naroda, kako šteje vse vzdihe in ječanje in zbira prelite solze v našem narodu!

To delo "Na božjo pot" je za nas tudi velike važnosti, ker nam pisec nakazuje rešitve velikih problemov. Pokaže na globok smisel trpljenja poedincea in naroda, ki pred Bogom nikoli ne bo zavrženo, če je bilo sprejeto s pravim namenom in če ga človek nosi v zvezi z Bogom.

Prvi se je javno oddolžil našim junakom pisec teh knjižic in jim postavil v teh 3 zvezkih krasen spomenik. Blatili so jih, te naše junake, in jih še blatijo, tako da si jih ta in oni ne upa braniti, češ saj so sodelovali z okupatorjem. V teh treh zvezkih je jasno poudarjeno, za kakšne ideale so se borili naši fantje. Te ali one žrtve komunizma smo se vedno spominjali — pisec "Na božjo pot" pa se spomni vseh junakov, obišče tako vse kraje in grobišča, kjer počivajo naši dragi.

In še nekaj dela tako simpatične te knjižice: zdrav optimizem podprt z vero in upanje na vstajenje našega naroda. Zlo nas ne bo premagalo. Za velikim petkom bo prišla velika noč in takrat bomo znali še bolj ceniti vse žrtve.

Pisec pride s svojimi načrti, kako poveljati potem, ko bomo svobodni, te naše junake, kako bomo zbrali te kosti in ostanke mrtvih in nam bodo naše narodne svetinje.

In še eno veliko odliko ima to delce: Za sorojake iz ribniške doline je to košček njihove zgodovine.

Knjižice "Slovenske besede", posebej pa še "Na božjo pot" morajo priti v vsako slovensko družino. To naj bere vsak Slovenec in se tako spominja svojih dragih, ki so se borili za svetle ideale: Mati, domovina, Bog.

Dr. Anton Trdan, stolni vikar v Ronc.

Krsti in poroke: 13. avgusta je bil krščen Jože Telič. — Dne 16. julija sta bila poročena Jože Levstik in Danica Tekavec.

KMETIJSKE ZANIMIVOSTI IZ ARGENTINJE

Opozarjamo vse tiste, ki se zanimajo za živinorejo, da si ogledajo vsakoletno živinorejsko razstavo. Ogled razstave je mogoč od 20. do 28. avgusta 1949 in sicer v Palermo (Pza. Italia). Razstavljen bo najboljša plemenska živina (vse vrste) republike.